

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobkyně: **A. M.**
st. přísl. R. f.
t.č. pobytem X

zast. advokátem Mgr. Jiřím Tašlem
sídlem Jezuitská 582/17, Brno

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 4. 2025, č. j. OAM-428/ZA-ZA11-P11-2024,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 4. 2025, č. j. OAM-428/ZA-ZA11-P11-2024, **se ruší** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** uhradit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 24 539 Kč a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám advokáta Mgr. Jiřího Tašla.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Rozhodnutím žalovaného ze dne 14. 4. 2025, č. j. OAM-428/ZA-ZA11-P11-2024 („napadené rozhodnutí“), nebyla žalobkyni udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a

§ 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“). Proti napadenému rozhodnutí žalobkyně brojí žalobou, neboť se domnívá, že jí měl být udělen azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu nebo alespoň doplňková ochrana podle § 14a téhož zákona.

2. Žalobkyně požádala o mezinárodní ochranu dne 24. 3. 2024. Jako důvod žádosti uvedla, že je lesba, v ČR má přítelkyni, se kterou bydlí. Seznámily se v Rusku v roce 2018 a od té doby jsou ve vztahu. Sice se v roce 2022 rozešly, ale zůstaly spolu bydlet. Také má politické důvody, protože přispívá na Instagram a je otevřeně zvyklá mluvit o politice. Bojí se trestu, protože pomáhala uprchlíkům z Ukrajiny (peníze dávala v hotovosti, kupovala léky, pomáhala osobně). V Rusku by se to mohli dozvědět. V ČR má také osobní vazby (byť, psa a spoustu kamarádů).
3. V rámci pohovoru dne 27. 3. 2024 žalobkyně mj. uvedla, že k vycestování z vlasti jí v roce 2018, kdy začala chodit s přítelkyní, přimělo pochopení, že to v Rusku nefunguje. Chtěly pokračovat ve studiu v ČR, myslely si, že se mezitím v Rusku něco změní. V Rusku svůj vztah nedávaly veřejně najevo, věděly to jen dvě kamarádky, s nimiž bydlely. Rodiče přítelkyně zabil její bratr, který byl narkoman. I proto odjely. Žalobkyně v ČR studovala (Mendelova univerzita, pak Newton univerzita v Brně), studium však ukončila a požádala o zaměstnaneckou kartu. Tu však nedostala. O mezinárodní ochranu původně nežádala, protože myslela, že to zvládne jinak.
4. Žalobkyně dále doplnila své obavy z návratu do Ruska. Uvedla, že lesbám v Rusku hrozí vězení. Je to považováno za extrémismus. Pokud by se vrátila, musela by podstoupit léčbu nebo by šla do vězení. Nemohla by být sama sebou. Homosexuálové nejsou považováni za lidi. Lidé jsou vyzýváni, aby své sousedy a známé nahlašovali, dostávají za to odměny. Co se týká politických aktivit, žalobkyně na Instagramu sdílela příběhy. V Rusku byla na demonstraci kvůli N. v Kolumně. Nevzala si tam z důvodu bezpečnosti telefon ani doklady. Byla opatrná, protože měla odjet do ČR. Kvůli svým aktivitám v Rusku žádný problém neměla, vycestovala bez problémů. V ČR pak psala o válce na Ukrajině na Instagramu. Je proti válce, měla pocit, že musí něco udělat. Proto také začala pomáhat Ukrajincům. Na Instagramu neměla nastavené soukromí.
5. Na podporu svých tvrzení žalobkyně ve správním řízení doložila své fotografie s bývalou přítelkyní a její čestné prohlášení, jakož i své příspěvky na sociálních sítích. Součástí správního spisu je doplnění žádosti ze dne 24. 3. 2024, v němž žalobkyně potvrdila důvody svých obav a poukázala na to, že v roce 2013 byl přijat zákon zakazující zmínky o „netradičních sexuálních vztazích“, a v roce 2022 zákon o zákazu „šíření LGBT+ propagandy“. Poukázala i na konkrétní incidenty proti homosexuálům, jež dokazují obecně známé přímé nebezpečí vůči těmto osobám. Její bezpečí proto nelze v případě návratu zaručit. Také poukázala na obtíže politických oponentů P. a odpůrců války na Ukrajině. I ona projevuje vůči agresi proti Ukrajině otevřený odpor. Rovněž uvedla, že by měly být zohledněny i dopady do jejího soukromého života ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“). Žalobkyně dne 4. 4. 2024 také předložila potvrzení Centra na podporu cizinců s.r.o., že vykonávala dobrovolnickou činnost při poskytování pomoci občanům Ukrajiny.
6. Žalovaný do spisu založil následující zprávy obsahující informace o zemi původu: Informaci OAMP, Ruská federace, *Bezpečnostní a politická situace v zemi*, ze dne 8. 7. 2024; Informaci OAMP, Ruská federace, *Situace navrátilců do Ruské federace po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí*, ze dne 8. 7. 2024; Informaci OAMP, Ruská federace, *Sexuální menšiny*,

ze dne 11. 9. 2024. K podkladům pro vydání rozhodnutí zaslala žalobkyně prostřednictvím svého právního zástupce vyjádření dne 29. 1. 2025.

7. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že žalobkyně nebyla azylově relevantním způsobem pronásledována za činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Nedospěl ani k závěru, že by žalobkyně mohla ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu.
8. Žalobkyně v zemi původu nikdy neměla problémy se státními orgány či policií, a to ani po ojedinělé účasti na demonstraci, ani ohledně svých aktivit na sociálních sítích. Rovněž nikdy neměla problémy s vycestováním přes ruské hranice (cestovala v září 2021 letecky přes oficiální hraniční přechod a před Silvestrem téhož roku se tam vrátila, naposledy z vlasti vycestovala asi 15. 1. 2022, opět bez problémů). Do ČR vycestovala za účelem studia, nikoli pod tlakem objektivních tíživých okolností; ostatně přiznala, že o mezinárodní ochranu požádala k překlenutí doby pobytu v ČR do vyřízení si nového pobytu. Žádost žalobkyně, kterou podala až po třech letech pobytu v ČR a po vydání výjezdního příkazu, proto žalovaný vyhodnotil jako účelovou. Jednalo se totiž o poslední možnost legalizace pobytu na území ČR, aniž by musela vycestovat.
9. K obavám z problémů z důvodu sexuální orientace žalovaný vyšel ze shromážděných informací o zemi původu žalobkyně. A dospěl k závěru, že žalobkyni v případě návratu do vlasti s vysokou mírou pravděpodobnosti nehrozí pronásledování ze strany státních orgánů z důvodu její sexuální orientace. Žalobkyně není osobou, která ve veřejném a mediálním prostoru aktivně propaguje či propagovala LGBT+ tematiku, tím méně s dopadem na nezletilé, jenž je trestána ruským zákonem č. 135-FZ o tzv. gay propagandě. Odlišná sexuální orientace není trestná a nová právní úprava se týká jen specifických způsobů propagace LGBT+ hnutí.
10. K obavám z návratu z důvodu odporu proti ruské agresi na Ukrajině žalovaný uvedl, že ani z tohoto důvodu žalobkyni nehrozí pronásledování. Žalobkyní doložené fotografie z účasti na demonstraci v ČR neobsahují žádné datum, zdroj či autora a žalobkyně na nich není nikde vyobrazena. I pokud by se však žalobkyně této demonstrace účastnila, jednalo by se o účast ojedinělou; v ČR se přitom konaly desítky podobných akcí. Co se týká aktivit na sociálních sítích, ty jsou podle žalovaného minimálního rozsahu a dosahu a v případě návratu žalobkyně do vlasti ji nemohou ohrozit. Podle žalovaného se na blíže specifikovaném profilu žalobkyně nenachází žádné příspěvky, ani zmiňované příběhy. Není zřejmé, kdy a kde byly překládané příspěvky publikovány. Správnímu orgánu je přitom známo, že příběh na Instagramu je uveřejněn po dobu 24 hodin a pokud není uložen do tzv. výběru, není dohledatelný jakýmkoli návštěvníky profilu. Dle informací o zemi původu mají problémy aktivisté, kteří si při odjezdu kupují jednosměrnou jízdenku, navracející se pracovníci v IT, kteří odjeli bezprostředně po únoru 2022, místně či celostátně známí novináři, blogeri atd. Ruské bezpečnostní složky nemají kapacitu, aby zvládaly kriminalizovat všechny protiválečné projevy na sociálních sítích. Žalobkyni nelze řadit mezi jakkoli významné osoby stran jejích údajných politických aktivit, není tedy dán předpoklad, že by se mohla stát terčem pronásledování ze strany ruských orgánů.
11. Doložená dobrovolnická činnost žalobkyně byla krátkodobá a netýkala se podpory Ukrajiny jako státu, nešlo ani o aktivity vyjadřující nesouhlas s ruským režimem či jakýkoli konkrétní protest proti válce. O této činnosti nadto ani ruské orgány nemají možnost se dozvědět, neboť se nejednalo o veřejnou aktivitu. Žalobkyně současně sama uváděla, že

finanční prostředky neposílala na účet, aby se o tom ruské orgány nedozvěděly. Ani z tohoto důvodu nelze predikovat, že by mohly mít ruské orgány o žalobkyni zájem.

12. Obdobné důvody vedly žalovaného k závěru, že žalobkyně nesplňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

II. Žaloba

13. Žalobkyně tvrdí, že splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu z důvodu příslušnosti k LGBT+ komunitě a současně pro zastávání protiválečných a protirežimních politických názorů. Uvádí, že v Ruské federaci dochází k systematické perzekuci osob s homosexuální orientací i protirežimně orientovaných osob, a to jak ze strany státních orgánů, tak ze strany jiných aktérů; hrozit má omezení osobní svobody, umístění do léčebných zařízení a další formy nelidského zacházení.
14. Žalobkyně namítá, že žalovaný její obavy bagatelizoval navzdory informacím o zemi původu. Odkazuje zejména na Informaci OAMP, Ruská federace, *Bezpečnostní a politická situace v zemi*, ze dne 8. 7. 2024, podle níž jsou pronásledováni vystaveni jak veřejně známí, tak běžní občané, přičemž jde pouze o zdokumentované případy. Napadenému rozhodnutí vytýká nedostatečné právní posouzení skutkového stavu a neodůvodněné odmítnutí existence důvodných obav.
15. Dále uvádí, že ačkoli ruské právo formálně zakazuje mučení a nelidské zacházení, podle dostupných zpráv v praxi k ochraně nedochází, a pachatelé nebývají postihováni. Zmiňuje zákazy veřejných zmínek o LGBT+ tematice, vyhrožování, obtěžování a násilí vůči příslušníkům LGBT+ komunity, a to i ze strany státních orgánů.
16. Žalobkyně zdůrazňuje eskalaci represí zejména od roku 2022 v souvislosti s legislativními opatřeními namířenými proti LGBT+ komunitě a poukazuje na kriminalizaci a postihy za projevy na sociálních sítích. Za nepřipadné považuje odůvodnění žalovaného, který dovozuje absenci hrozby z toho, že žalobkyně v minulosti neměla problémy se státními orgány.
17. Žalobkyně namítá, že žalovaný věc posoudil pouze obecně a abstraktně a nezohlednil kumulativní povahu hrozby plynoucí ze dvou důvodů – sexuální identity i politického přesvědčení – které se podle ní vzájemně prohlubují a zvyšují riziko pronásledování.
18. Dále uvádí, že předložila individualizované důkazy (fotografie, výpovědi, dokumenty aj.), které žalovaný buď nedostatečně hodnotil, nebo je bez přesvědčivých důvodů označil za nedůvěryhodné. Rozhodnutí proto postrádá srozumitelné a přezkoumatelné odůvodnění.
19. Pro případ neudělení azylu žalobkyně navrhuje přiznání doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, neboť jí při návratu hrozí skutečné nebezpečí nelidského či ponižujícího zacházení. Vytýká, že žalovaný v části doplňkové ochrany pouze převzal závěry z posouzení azylu, aniž by samostatně zhodnotil odlišný právní základ a účel doplňkové ochrany.
20. Žalobkyně uvádí, že riziko vážné újmy doložila důkazy o své identitě a aktivitách (mj. záznamy ze sociálních sítí, potvrzení humanitární organizace, čestné prohlášení bývalé partnerky). Zdůrazňuje, že absence dřívější perzekuce nemůže sama o sobě vylučovat existenci aktuálního rizika vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu.
21. Dále namítá, že žalovaný vycházel z podkladů vztahujících se ke stavu v roce 2021 a nedostatečně zohlednil zhoršení situace po legislativních změnách přijatých v roce 2022,

kteřé podle ní přispěly k dalšímu zpřísnění postupu vůči LGBT+ osobám, stigmatizaci a možnosti perzekuce ze strany státních i nestátních aktérů.

22. Žalobkyně uzavírá, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a je v rozporu se zásadou materiální pravdy, neboť žalovaný neprovedl komplexní hodnocení důkazů a s jejími tvrzeními a důkazními prostředky se buď nevypořádal, nebo pouze formálně.
23. Z uvedených důvodů žalobkyně požaduje, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

24. Žalovaný s žalobou nesouhlasí a navrhuje její zamítnutí. Uvádí, že ve správním řízení postupoval v souladu se zákonem o azylu i správním řádem, zjistil dostatečně skutkový stav, vycházel ze správního spisu, výpovědí žalobkyně a informací o zemi původu a napadené rozhodnutí považuje za věcně správné a zákonné. Zdůrazňuje zásadu individuálního posuzování žádostí a uvádí, že rozsah zjišťování je limitován tvrzeními žadatelky (žalobkyně); odkazuje přitom na judikaturu NSS.
25. Žalovaný připomíná, že žalobkyně jako důvody žádosti uváděla obavy související se sexuální orientací a s protiválečnými a protirežimními postoji, současně však jako bezprostřední motiv vstupu do azylového řízení označila snahu legalizovat pobyt v ČR po neprodloužení studijního pobytu a neudělení zaměstnanecké karty. Z toho žalovaný dovozuje účelovost žádosti a zneužití institutu mezinárodní ochrany k řešení pobytové situace (s odkazem na judikaturu NSS, mj. rozhodnutí sp. zn. 7 Azs 187/2004); k legalizaci pobytu má podle něj sloužit režim zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky.
26. K azylovým důvodům žalovaný uvádí, že žalobkyně v Rusku nikdy neměla problémy se státními orgány ani policií, nebyla trestně stíhána, neměla potíže při cestování, z vlasti opakovaně vycestovala a vracela se standardní cestou. Nezjistil proto, že by jí hrozilo pronásledování pro uplatňování politických práv podle § 12 písm. a) zákona o azylu ani pro jiné azylové důvody dle § 12 písm. b) téhož zákona. Ve vztahu k LGBT+ otázce uvádí, že posoudil individuální situaci žalobkyně v kontextu aktuálních informací OAMP a nedospěl k závěru, že by jí při návratu s vysokou mírou pravděpodobnosti hrozilo pronásledování; žalobkyně podle něj nevykazovala veřejnou aktivitu či „propagaci“ a sama neuváděla konkrétní zkušenosti s útoky či represí. K tvrzené politické aktivitě žalovaný uvádí, že doložené fotografie z demonstrace nepovažoval za průkazné a tvrzené aktivity na sociálních sítích vyhodnotil jako málo významné a obtížně ověřitelné, a proto neshledal reálné riziko postihu po návratu.
27. K procesním námitkám žalovaný uvádí, že žalobkyně a její zástupce měli možnost seznámit se s podklady (§ 36 odst. 3 správního řádu), vyjádřit se a navrhopvat doplnění, přičemž použité podklady považuje za aktuální a objektivní; obecné námitky proti nim označuje za účelové. K doplňkové ochraně (§ 14a zákona o azylu) žalovaný uvádí, že žalobkyně neuvedla skutečnosti nasvědčující vážné újmě, a proto důvody pro její udělení neshledal.

IV. Jednání před krajským soudem

28. Soud ve věci nařídil jednání na 30. 1. 2026. Jednání se konalo za přítomnosti žalobkyně, jejího právního zástupce a za přítomnosti zástupce žalovaného.
29. Zástupce žalobkyně odkázal na písemné vyhotovení žaloby. Zdůraznil, že u žalobkyně je dán důvod pro udělení mezinárodní ochrany s ohledem na kombinaci několika rizikových

faktorů, které hrozí při návratu do země původu. Jedná se o její sexuální orientaci, o její protirežimní vystupování na sociálních sítích a o doloženou pomoc Ukrajincům, ukrajinským uprchlíkům. Svá tvrzení se žalobkyně snažila dle svých možností doložit. Ze zpráv o zemi původu je patrné, jak se Rusko staví k LGBT+ komunitě, k lidem vystupujícím proti režimu a vystupujícím na podporu Ukrajiny. Žalovaný akcentoval, že v minulosti žalobkyně nebyla pronásledována, ale již dostatečně nezohlednil potenciální hrozbu budoucího pronásledování. Existenci této hrozby na základě uvedených důvodů podporuje rovněž aktuální zpráva Agentury EU pro otázky azylu z prosince 2025, která byla založena do soudního spisu. Žalovaný situaci žalobkyně neposoudil dostatečně a v souvislostech.

30. Zástupce žalovaného zdůraznil, že napadené rozhodnutí má 20 stran. Azylový „příběh“ žalobkyně byl podrobně posouzen. Žalobkyně nebyla pronásledována, což není sporné. Pronásledování při návratu nehrozí, protože jednotlivé okolnosti žádnou vážnou újmu způsobit nemohou. V ostatním odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí.
31. Soud dal následně účastníkům možnost vyjádřit se ke zprávě Agentury EU pro otázky azylu, *Ruská federace – zaměření na zemi*, z prosince 2025, která byla účastníkům řízení v originálním znění (angličtině) a strojovém překladu do češtiny před jednáním zaslána a která je rovněž veřejně dostupná na internetových stránkách EUAA. Účastníci potvrdili, že se se zprávou EUAA seznámili. Právní zástupce žalobkyně na ni odkazoval již ve svém úvodním projevu. Právní zástupce žalovaného uvedl, že zpráva je zajímavá, ale nemění pohled na napadené rozhodnutí, protože účelem podání žádosti žalobkyně bylo studium a legalizace pobytu. To jsou neazylové důvody a podle právního zástupce žalovaného na to není zpráva potřeba.
32. Žalobkyně chtěla osobně reagovat, a proto soud s jejím souhlasem přistoupil k jejímu účastnickému výslechu. Výslech byl proveden i proto, že pohovor s žalobkyní byl v řízení před správním orgánem veden v březnu 2024 a po doplnění podkladů již s žalobkyní nebyl veden doplňující pohovor. Žalobkyně sdělila, že v jejím osobním životě k zásadním změnám nedošlo. Hodně se bojí o maminku, která žije v Rusku. Lidé ji prý začali upozorňovat na to, aby si dávala pozor, když má dceru v Česku. S ohledem na monitoring sociálních sítí ze strany ruského režimu spolu proto nekomunikují tímto způsobem (dostupná je tam jen aplikace Max), žalobkyně jí nechce přitížit. Nevolají si, žalobkyně se bojí, že by řekla něco špatného na Rusko a mamince by to mohlo ublížit. Omezují se raději na stručné telefonické zprávy (SMS), jen aby věděly, že jsou v pořádku. Naposledy ji takto žalobkyně kontaktovala asi před dvěma týdny.
33. Žalobkyně nadále se svojí bývalou partnerkou a ještě jednou kamarádkou sdílí společné bydlení, v tomto ohledu u ní k žádným změnám nedošlo. Žalobkyně je psychicky vyčerpaná, necítí se na to, aby navázala nový vztah. S obavami sleduje zhoršování situace v Rusku. Aktuálně má na Instagramu „čistý“ profil, sdílené příspěvky, jež poskytla ve správním řízení, má uložené v archivu. Nechce nic zveřejňovat, má obavy, že by se mamince mohlo něco stát, bojí se nejen přístupu vlády, ale též sousedů, kteří by to mohli nahlásit.
34. Ke svým aktivitám v České republice uvedla, že se neúčastnila pouze jedné demonstrace na podporu Ukrajiny v Brně, byla snad na všech, které se v Brně po zahájení ruské agrese na Ukrajinu konaly. Předložené fotografie jsou z jedné demonstrace a žalobkyni nenapadlo, že by si měla pořizovat tzv. „selfie“. Kromě aktivit v rámci humanitární pomoci ukrajinským uprchlíkům (posílání darovaných věcí na Ukrajinu), které doložila, je stále v kontaktu se zdejší ukrajinskou komunitou, podílí se na přípravě koncertů, kde se zpívají ukrajinské písně

a vybírají peníze na dobrovolném vstupném. Snaží se v rámci svých možností Ukrajinu podporovat.

35. V Rusku se odlišnou sexuální orientaci s partnerkou snažily skrývat, věděli o tom jen jejich kamarádi, s nimiž bydleli ve společném pronájmu. Ví o tom také maminka žalobkyně a nějaké maminčiny kamarádky. Teď se o tom snaží s kamarády a známými v Rusku nemluvit. Tady LGBT+ hnutí veřejně nepodporuje, nechodí na jejich akce, v Rusku jsou takoví podporovatelé považováni za teroristy. Raději se soustředí na pomoc Ukrajině.
36. Žalobkyně na závěr dodala, a uváděla to již v přechozím řízení, že když naposledy z Ruska odlétala (leden 2022) musela na letišti vyplnit velmi podrobný dotazník (ohledně práce, studia, místa pobytu v zahraničí a adresy po návratu v Rusku), včetně kontaktů na osoby blízké. Vláda má tedy o ní podrobné informace, a proto je velmi opatrná, protože má strach.
37. Soud následně ukončil dokazování a po závěrečných návrzích postupoval podle § 54 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.).

V. Posouzení věci samé

38. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s., ve spojení s § 32 odst. 9 zákona o azylu a čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU, tzv. procedurální směrnice).
39. Žaloba je důvodná.
40. Nejprve je nutno s ohledem na opakovanou argumentaci žalovaného o účelovosti podání žádosti ze strany žalobkyně podotknout, že okamžik podání žádosti je pouze jedním z hodnotících kritérií a při posouzení individuálních okolností každého případu je třeba se zabývat důvody, pro které byla žádost podána „opožděně“, resp. nikoli bezprostředně poté, kdy žadatel na území České republiky přicestoval a žádost podat mohl.
41. Také je na místě připomenout, že důvody pro udělení mezinárodní ochrany mohou vzniknout až po vstupu cizince na území ČR (viz např. rozsudek NSS ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008-71). Princip ochrany *sur place* je zakotven rovněž v čl. 5 tzv. kvalifikační směrnice (směrnice 2011/95/EU), podle něhož může být odůvodněná obava z pronásledování nebo reálné nebezpečí vážné újmy založeny na událostech, k nimž došlo po odjezdu žadatele ze země původu (odst. 1). Závěr o účelovosti žádosti tedy zpravidla nebude opodstatněný v případech, kdy je její podání odůvodněno událostmi, jež nastaly teprve v průběhu pobytu žadatele na území ČR (viz též § 28 odst. 7 zákona o azylu). Jakkoli žalobkyně teoreticky mohla žádost podat dříve, s ohledem na dobu jejího odjezdu ze země původu (leden 2022) není zcela na místě hodnocení jejího postupu jako „účelového“.
42. Jak k tomu nedávno judikoval NSS v rozsudku ze dne 24. 10. 2025, č.j. 5 Azs 332/2024-48, v případě potřeby mezinárodní ochrany *sur place* ve smyslu § 28 odst. 7 zákona o azylu a čl. 5 kvalifikační směrnice nelze žadateli o mezinárodní ochranu vytýkat, že žádost o její udělení nepodal ihned po svém vstupu na území České republiky, pokud důvody mezinárodní ochrany vznikly zcela nebo z významné části právě až během jeho pobytu v této hostitelské zemi. Přitom pro hodnocení hodnověrnosti výpovědi žadatele o důvodech mezinárodní ochrany *sur place* založených na činnostech, které žadatel vyvíjel až během svého pobytu v České republice, může být dle čl. 5 odst. 2 kvalifikační směrnice relevantní i to, zda mají tyto činnosti svůj původ v názorech a přesvědčeních, které měl žadatel již v zemi původu.
43. Právě to byl případ žalobkyně. Jí uváděné důvody k odjezdu ze země původu v roce 2021 se v podstatné míře shodují s důvody pro podání žádosti o mezinárodní ochranu v roce 2024,

tj. sexuální orientace a nesouhlas s politickým režimem. Současně bylo nutno zohlednit, že od počátku roku 2022 došlo v zemi původu žalobkyně k významným změnám, a to jak na mezinárodní úrovni (zahájení otevřené vojenské agrese Ruska vůči Ukrajině dne 24. 2. 2022), tak na úrovni vnitrostátní (potlačování a trestání projevů nesouhlasu s válkou na Ukrajině), včetně přístupu státních i nestátních aktérů k lidem spadajícím do skupiny LGBT+ (jakožto osob nespádajících do „tradičních kolonek“). Tento vývoj opodstatňuje nezbytnost důkladného individuálního posouzení žádosti žalobkyně ze všech jí uváděných důvodů.

44. Nutno uvést, že žalovaný věrohodnost žalobkyně a jejích tvrzení obecně ani v jednotlivostech nezpochybnil, byť ve vztahu k jí předkládaným dokladům (kopie fotografií a screenshotů) uváděl, že její tvrzení (o účasti na demonstracích, o publikaci příspěvků na sociální síti Instagram) nedokládají. Soud k tomu uvádí, že žalobkyní předložené podklady, ve spojení s jejími výpověďmi před správním orgánem a soudem, které lze hodnotit jako zcela konzistentní, podkládají věrohodnost jejích tvrzení (jak o sexuální orientaci, tak o nesouhlasu s ruským politickým režimem a válkou na Ukrajině).
45. Těžištěm žaloby je otázka, zda žalovaný v případě žalobkyně dostatečně vyhodnotil důvody pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Ten se cizinci udělí tehdy, má-li odůvodněný strach z pronásledování z důvodu *rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má* (jedná se o tzv. azylově relevantní důvody). Žalobkyně konzistentně poukazovala na svoji sexuální orientaci a na nesouhlas s válkou R. f. na Ukrajině, v úvahu tedy přichází důvody příslušnosti k určité sociální skupině a pro zastávání určitých politických názorů v zemi původu.
46. Nutno připomenout, že při posouzení odůvodněnosti obav z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu není rozhodné, zda žalobce již určitou formu pronásledování prožil v minulosti. Posuzuje se budoucí hrozba pronásledování, která sice může, ale nutně nemusí vycházet z minulého pronásledování (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2017, č. j. 1 Azs 227/2017-33 nebo ze dne 26. 7. 2018, čj. 7 Azs 162/2018-47).

Sexuální orientace jako azylově relevantní důvod, zjištěný skutkový stav

47. Z čl. 10 odst. 1 písm. d) kvalifikační směrnice (nikoli zcela přesně provedeném do § 29 zákona o azylu) vyplývá, že skupina je považována za „určitou společenskou vrstvu (sociální skupinu)“, pokud jsou splněny dvě kumulativní podmínky. Zaprvé, členové dotyčné skupiny musí sdílet alespoň jeden ze tří identifikačních znaků uvedených v první odrážce uvedeného ustanovení, a sice „vrozený charakteristický rys“, „společnou minulost, kterou nelze změnit“, nebo „charakteristiku nebo přesvědčení, které jsou natolik zásadní pro totožnost (identitu) nebo svědomí, že daná osoba nemá být nucena, aby se jí zřekla“. Zadruhé, tato skupina musí mít v zemi původu odlišnou identitu, „protože ji okolní společnost vnímá jako odlišnou“ (viz např. rozsudek SDEU ze dne 11. 6. 2024, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid*, C-646/21, bod 40 a citovaná judikatura).
48. Sexuální orientace je rys natolik zásadní pro identitu, že se jí osoba nemá být nucena zřeknout (naplnění kritéria „vrozený charakteristický rys“). Současně představuje charakteristiku, která může zakládat příslušnost žadatele k určité sociální skupině, pokud skupina osob, jejíž příslušníci sdílejí stejnou sexuální orientaci, je vnímána okolní společností jako odlišná (v tomto smyslu viz rozsudek SDEU ze dne 7. 11. 2013, *X a další*, C-199/12 až C-201/12, body 45, 46 a 47). Tak např. skutečnost, že v zemi původu existuje trestněprávní úprava, která se vztahuje specificky na homosexuály, umožňuje konstatovat, že tyto osoby

tvoří samostatnou skupinu, kterou okolní společnost vnímá jako odlišnou (viz tamtéž bod 49, obdobně i judikatura NSS, např. srov. rozsudek ze dne 5. 10. 2006, č. j. 2 Azs 66/2006 – 52, č. 1066/2007 Sb. NSS).

49. Na základě informací o zemi původu obsažených ve správním spise není sporu o tom, že lesby a další osoby s různou sexuální orientací a genderovou identitou (dále jen „LGBT+“) v R. f. představují pro účely posouzení podmínek pro udělení mezinárodní ochrany „sociální skupinu“. Tato komunita zde totiž čelí (jak vyplývá z informací o zemi původu) systematickému potlačování (kriminalizaci, diskriminaci, stigmatizaci apod.).
50. V případě žalobkyně nebylo v předcházejícím řízení jakkoli rozporováno či zpochybňováno, že do této sociální skupiny spadá; je zde tedy přítomen azylově relevantní důvod. Žalovaný poukazoval na to, že žalobkyně v minulosti z důvodu své sexuální orientace v zemi původu pronásledována nebyla. To žalobkyně nerozporovala, avšak přisuzovala to své snaze svoji odlišnou sexuální orientaci skrývat a dávat si pozor, aby nevyšla najevo. A soud zdůrazňuje, že tato skutečnost sama o sobě nevede k závěru, že riziko neexistuje; posouzení se má vztahovat k situaci po návratu bez toho, aby bylo žalobkyni kladeno za povinnost orientaci nadále skrývat (rozsudek SDEU ze dne 7. 11. 2013, *X a další*, body 70-71), resp. aby se riziku vyhnula „zdrženlivostí“ při projevech orientace (viz tamtéž, body 74-75; obdobně srov. rozsudek SDEU ze dne 11. 6. 2024, *Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid*, C-646/21, bod 166).
51. Odpověď na otázku, zda žalobkyni hrozí v případě návratu do země původu pronásledování, je nutno založit na pečlivém hodnocení informací o zemi původu, a to zejména na možných důsledcích zjištění příslušnosti k LGBT+ komunitě v Rusku. Soud vyšel z informací obsažených ve správním spise (zejména z informace OAMP – R. f., *Sexuální menšiny*, ze dne 11. 9. 2024). Pro účely naplnění požadavku na úplné skutkové a právní *ex nunc* posouzení věci (čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice) pak soud obstaral aktuální zprávu EUAA – R. f. – *Country Focus* z prosince 2025 a její strojový překlad (dále jen „zpráva EUAA“). Touto zprávou byly informace o zemi původu doplněny.
52. Žalovaný se obává žalobkyně z důvodu odlišné sexuální orientace věnoval zejména na s. 10 – 11 napadeného rozhodnutí, přičemž akcentoval, že žalobkyně tematiku LGBT+ ve veřejném a mediálním prostoru aktivně nepropaguje, a to ani v ČR. Samotná skutečnost, že žalobkyně má jinou sexuální orientaci, není trestná, nová právní úprava (novela zákona proti gay propagandě z roku 2022) se pak týká jen specifických způsobů propagace LGBT+ hnutí. Podle soudu se však jedná o dosti obecné a selektivní shrnutí situace, které opomíná některé důležité aspekty, seznatelné již ze zprávy OAMP. Tak např. že novela zákona z roku 2022 dále rozšířila zákaz a vymezila tresty na další LGBT+ tematiku, např. na projevy „netradičních sexuálních vztahů nebo preferencí“, že v zemi pokračoval trend ochrany „tradičních hodnot“ a zvýraznila se diskriminace LGBT+ komunity, že násilí státních aktérů vůči LGBT+ jedincům není vyšetřováno, a u nestátních aktérů je tolerována beztrestnost agresora.
53. Ze zprávy EUAA (viz strany 56-65), která doplňuje a časově navazuje na informace zjištěné žalovaným, je nutno uvést, že po roce 2022 došlo v R. f. k viditelnému zpřísnění a rozšíření státních nástrojů zasahujících do života osob LGBT+, a to jak v rovině legislativní, tak v rovině praktického uplatňování represí. Za klíčový „zlom“ ve vývoji po roce 2022 zpráva EUAA označuje rozhodnutí Nejvyššího soudu R. f. ze dne 30. 11. 2023, kterým bylo tzv. „mezinárodní LGBT hnutí“ (včetně všech jeho „struktur“) prohlášeno za extremistickou organizaci; rozhodnutí nabylo účinnosti 10. 1. 2024. Zpráva EUAA zdůrazňuje, že tím

získaly státní orgány nové a výrazně silnější legislativní nástroje k posílení represí vůči LGBT+ osobám a jejich podporovatelům a došlo k intenzivnějšímu uplatňování svévolných obvinění. Zpráva současně akcentuje rozdíl oproti „propagandě“: zatímco „propaganda“ spadá do správního práva, organizování nebo účast v extremistické organizaci (pozn. soudu - „mezinárodní LGBT hnutí však formálně žádnou organizací není) je trestný čin s vysokými trestními sazbami (s. 56).

54. Bezprostředním dopadem tohoto posunu je i to, že symboly a projevy spojované s LGBT+ komunitou (např. duha) mohou být po zařazení „LGBT hnutí“ mezi extremistické organizace kvalifikovány jako „zobrazování extremistických symbolů“. Zpráva EUAA uvádí, že první přestupek může vést až k 15 dnům správního zadržení a/nebo pokutě; při opakování do jednoho roku může následovat trestní stíhání až s několikarokním trestem odnětí svobody. Zpráva EUAA zároveň upozorňuje na významnou právní nejistotu: stejný typ jednání (např. zveřejnění obsahu souvisejícího s LGBT+ na sociálních médiích) může vést buď ke správní, nebo k trestní kvalifikaci, což zvyšuje nepředvídatelnost postihu. V této souvislosti zpráva zmiňuje i statistiky a příklady případů, které dokládají, že postihy dopadají i na online prostor a že jsou uplatňovány v praxi (s. 57).
55. Zpráva EUAA dále popisuje, že trestní řízení vedená v souvislosti s „extremismem“ se netýkají jen organizátorů akcí či provozovatelů LGBT+ podniků, ale mohou zasahovat i širší okruh osob. Homosexualita jako taková není v Rusku kriminalizována, avšak praxe postihuje projevy, viditelnost a jednání, která jsou podřazována pod jiné skutkové podstaty (např. „urážka náboženských citů“, „sexuální akty v přítomnosti nezletilých“, „pornografie“ i ve vztahu k soukromé výměně intimního obsahu). Razie v LGBT+ podnicích se staly běžnou praxí, zpráva popisuje, že zásahy bývají spojeny s fyzickým násilím, ponižováním, výhrůžkami, zadržováním a pokutami.
56. Ve společenské rovině zpráva EUAA zdůrazňuje, že cenzura a autocenzura mají výrazný dopad na život LGBT+ osob, které jsou vystaveny tlaku „skrývat identitu“ či omezovat její projevy, a že jsou popisovány formy diskriminace v zaměstnání a vzdělávání a překážky v přístupu ke zdravotní péči. Současně zpráva EUAA uvádí nárůst hlášených případů zneužívání a zločinů z nenávisti, včetně výhrůžek odhalení (outing), fyzického a sexuálního násilí, výhrůžek smrti a rozsáhlých online hrozeb; zmiňuje se také vydírání, hackování účtů a rizika tzv. konverzní terapie mimo státní kontrolu (s. 63-64). Nestátní násilí a diskriminace jsou rozšířené napříč zemí a nelze jednoduše tvrdit, že by některý region byl pro LGBT+ osoby bezpečnější než jiný (s. 65).
57. Celkově zpráva EUAA vyznívá tak, že po roce 2022 se zhoršení situace pro LGBT+ osoby v R. f. projevuje nejen právními změnami, ale zejména kombinací nepředvídatelné aplikace práva, přechodu části represí do trestní roviny („extremismus“), a rozšířených praktických zásahů (razie, sběr dat, zastrašování), spolu se společenským tlakem a nestátním násilím.

Zastávání jiných politických názorů jako azylově relevantní důvod, zjištěný skutkový stav

58. Zastáváním určitých politických názorů se rozumí *zastávání názorů, myšlenek nebo přesvědčení* o možných původcích pronásledování nebo o jejich politikách anebo postupech, *bez ohledu na to, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany podle těchto názorů, myšlenek nebo přesvědčení jednal* (§ 29 písm. e) zákona o azylu, čl. 10 odst. 1 písm. e) kvalifikační směrnice]. Platí přitom, že politický názor může být relevantní i tehdy, je-li utvářen nebo projeven až po vycestování ze země původu, pokud jej orgány této země mohou žadateli přičítat (tzv. *aktivita sur place*). Politický názor přitom nemusí být vyjadřován dlouhodobě či

systematicky; rozhodující je, zda je jednání žadatele státními orgány země původu vnímáno jako projev politického nesouhlasu.

59. Z tvrzení žalobkyně (účast na demonstraci v roce 2021 na podporu A. N.), ve spojení s předloženými důkazy (příspěvky žalobkyně na Instagramu, účast na demonstraci a pomoc ukrajinským uprchlíkům v ČR), lze mít za prokázané, že zastává názory odlišné od názorů stávajícího vládnoucího režimu v zemi původu, resp. protiválečný postoj. Současně je skutečností, že žalobkyně v době, kdy zemi původu opouštěla, nebyla za zastávání těchto názorů jakkoli pronásledována ve smyslu relevantní právní úpravy (§ 2 odst. 7 zákona o azylu a čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice). Ve „hře“ je tak opět otázka prospektivního posouzení, bez vazby na minulé pronásledování, resp. otázka pravděpodobnosti, že za zastávání politických názorů žalobkyně bude pronásledována v případě návratu do země původu.
60. Žalovaný pro účely hodnocení této otázky situace v zemi původu vyšel zejména z Informace OAMP – *Situace navrátilců do R. f. po krátkodobém či dlouhodobém pobytu v zahraničí* ze dne 8. 7. 2024. Soud nad rámec této zprávy založené ve spise však i zde s ohledem na čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice přihlédl rovněž k informacím obsaženým ve zprávě EUAA.
61. Žalovaný se obává žalobkyně z důvodu zastávání odlišného politického názoru věnoval zejména na s. 12 – 13 napadeného rozhodnutí, přičemž uvedl, že dobrovolnickou pomoc ukrajinským uprchlíkům žalobkyně dle doloženého potvrzení vykonávala pouze na počátku války (14 dní), a že nešlo o podporu Ukrajiny jako státu nebo např. tamních ozbrojených složek, či jakýkoli protest proti válce. Akcentoval, že se ruské státní orgány nemají o aktivitě žalobkyně jak dozvědět (žalobkyně tuto aktivitu nezveřejnila, peníze na účty neposílala) a proukrajinský postoj nevyhodnotil jako zásadní. Žalovaný se nicméně již nezabýval tím, zda by účast žalobkyně na demonstraci v roce 2021 či její příspěvky na Instagramu (byť před vycestováním pronásledování nečelila) mohly hrát roli při prospektivním posouzení; ostatně žalobkyně vycestovala krátce poté.
62. Zpráva EUAA potvrzuje, že důvodem postihu ze strany ruských orgánů může být i jednorázový projev nesouhlasu; účastníci demonstrací na podporu A. N. byli systematicky identifikováni, evidováni a postihováni, a to i zpětně. Ruské orgány využívají kamerové systémy a technologie rozpoznávání obličejů k identifikaci účastníků opozičních shromáždění, přičemž osoby spojované s podporou A. N. byly vystaveny zadržováním, správním a trestním sankcím (s. 39–42).
63. Po vycestování z R. f. žalobkyně veřejně pokračovala v projevech politického nesouhlasu, účastnila se demonstrací na podporu Ukrajiny a poskytovala pomoc ukrajinským uprchlíkům. Tyto aktivity, ač uskutečněné v zahraničí, představují politické jednání namířené proti oficiální politice R. f., konkrétně proti její ozbrojené agresi vůči Ukrajině. Zpráva EUAA uvádí, že ruské orgány považují kritiku války na Ukrajině a projevy solidarity s Ukrajinou za závažný projev politického odporu a že tyto projevy jsou kriminalizovány na základě právních předpisů o „diskreditaci ruské armády“ a šíření „nepravdivých informací“ (s. 28–33). Současně zpráva potvrzuje, že ruské orgány monitorují online aktivity, sociální sítě a finanční toky a že byly zaznamenány případy postihů osob na základě protiválečných projevů či finanční pomoci směřující na podporu Ukrajiny (s. 16–21).
64. Zpráva EUAA též uvádí (s. 20), že ruští občané vracející se do Ruska ze zahraničí po delší době „jsou předmětem zájmu speciálních služeb“. Tyto osoby mohou pohraniční úředníci

vyslýchat, kontrolovat mobilní telefony, bankovní aplikace a účty na sociálních médiích; jedním z rizikových faktorů je např. aktivistická minulost. Lidé vyjadřující protiválečné postoje byli stíháni za příspěvky a komentáře na sociálních sítích, v návaznosti na P. podepsaný zákon trestající online vyhledávání informací považovaných za „extremistické“. Úřady přitom považují osoby, které veřejně podporují Ukrajinu, za „pátou kolonu“ a přijímají opatření k jejich potlačení (za vyjádření protiválečného postoje bylo k 1. 11. 2025 trestně stíháno více než 1 288 osob, s. 22).

65. Ze stran 28-36 zprávy EUAA lze dále shrnout, že ruské orgány po roce 2022 využívají více právních režimů k postihování nesouhlasu s válkou na Ukrajině a že k postihu může dojít i u osob, které nejsou „profesionálními aktivisty“. Zpráva popisuje válečné cenzurní zákony postihující šíření údajně „vědomě nepravdivých informací“ o ozbrojených silách a „diskreditaci“ jejich činnosti, přičemž jde o nástroje používané k potlačování protiválečných postojů. V textu jsou uvedeny ilustrativní případy, kdy trestní postih navázal na projevy nesouhlasu v běžných situacích a byl spuštěn oznámením třetích osob (např. po obvinění ze strany jiné osoby z protiválečných výroků v rámci každodenního kontaktu), jakož i případy navazující na vyjádření na sociálních sítích po oznámení okolím. Zpráva současně uvádí, že vedle pokut a trestních řízení se mohou kombinovat i další správní postihy a v některých situacích dochází k opakovaným krátkodobým zadržením (tzv. „karuselová zatčení“) prostřednictvím navazujících obvinění.
66. Pro osoby, které se účastnily demonstrací nebo se jinak veřejně vymezily proti válce, je podstatné zjištění zprávy EUAA, že protiextremistická a protiteroristická legislativa je podle citovaných zdrojů uplatňována široce a může být používána i jako prostředek cenzury; vágní vymezení umožňuje v praxi postihovat i nenásilné jednání. Zpráva rovněž uvádí, že významná část trestních kauz vedených jako „teroristické“ se podle citovaných odborníků týká výroků, které úřady vykládají jako „ospravedlňování terorismu“, přičemž jsou zmiňovány i projevy podpory ukrajinské armády nebo komentování jejích akcí. Do hledáčku bezpečnostních složek se podle citovaných zdrojů mohou dostat i „zcela obyčejní lidé“ a že rozhodující může být, jak konkrétní jednání orgány vyloží v kontextu války a hledání „vnitřního nepřítele“.

Pronásledování, test přiměřené pravděpodobnosti, kumulativní účinky několika důvodů pronásledování

67. Pojmem *pronásledování* je nutno (v souladu se zákonem o azylu a čl. 9 kvalifikační směrnice) rozumět jednání, které dosahuje určité míry závažnosti: buď jde svou povahou nebo opakováním o natolik závažné jednání, že představuje vážné porušení základních lidských práv (zejména práv, od nichž se nelze odchýlit podle čl. 15 odst. 2 EÚLP), anebo jde o souhrn různých opatření (včetně porušování lidských práv), který je jako celek natolik závažný, že na jednotlivce dopadá srovnatelně. Kvalifikační směrnice současně uvádí demonstrativní výčet typických forem pronásledování, konkrétně *použití fyzického nebo psychického násilí, včetně sexuálního násilí; právní, správní, policejní nebo soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační nebo jsou prováděna diskriminačním způsobem; nepřiměřené nebo diskriminační trestní stíhání nebo trestání; odeprání soudní ochrany, které vede k nepřiměřenému nebo diskriminačnímu trestu* atd.
68. Při prospektivním posouzení lze u žalobkyně jakožto osoby spadající do LGBT+ komunity s ohledem na aktuální situaci v zemi původu zvažovat možnosti jednání ze strany státu (postihy v oblasti správního i trestního práva) i nestátních aktérů, které by ve svém souhrnu mohlo naplnit definici pronásledování, a to i v návaznosti na případné (pouhé) projevy

odlišné sexuální orientace. Přestože homosexualita jako taková není kriminalizována, po roce 2022 se zvýšilo riziko správních a někdy i trestních postihů za „viditelnost“ a projevy LGBT+, po označení „mezinárodního LGBT hnutí“ za extremistické také roste právní nejistota a riziko zásahů. Současné jsou LGBT+ osoby vystaveny společenskému tlaku ke skrývání identity, diskriminaci a hrozbám či násilí ze strany nestátních aktérů (včetně vydírání a „outingu“), což platí na celém území Ruské federace.

69. Přičitatelnost odlišného politického názoru (vyjadřování protiválečných postojů, podpora ukrajinských uprchlíků) pak v případě žalobkyně může vést v případě návratu do země původu dle dostupných informací k represivním opatřením ze strany státních orgánů. Od zahájení plnohodnotné invaze na Ukrajinu v únoru 2022 byla přijata a široce uplatňována právní úprava umožňující postih za tzv. „diskreditaci ozbrojených sil“ a za šíření „nepravdivých informací“ o armádě a státní politice. Tyto normy jsou vykládány velmi extenzivně a umožňují postih i za jednotlivé veřejné projevy nesouhlasu s válkou, včetně účasti na demonstracích, veřejných vyjádření či používání terminologie odporující oficiální linii státu. Sankce zahrnují opakované správní postihy, vysoké peněžité pokuty, krátkodobé zadržení, ale i trestní odpovědnost s hrozbou několikaletých trestů odnětí svobody.
70. Zpráva EUAA dále potvrzuje, že finanční, materiální nebo organizační pomoc Ukrajině či ukrajinským uprchlíkům může být ruskými orgány kvalifikována jako podpora nepřátelského státu, extremistická činnost nebo ohrožení státní bezpečnosti, přičemž v závažnějších případech hrozí trestní stíhání s vysokými tresty odnětí svobody. Současné jsou osoby s protiválečnými postoji vystaveny systematickému sledování, evidenci v databázích bezpečnostních složek a kontrolám při návratu ze zahraničí, včetně prověřování elektronické komunikace a finančních transakcí. Tyto skutečnosti zakládají riziko zpětného postihu i za jednání, k nimž došlo mimo území Ruské federace, a svědčí o tom, že represe vůči protiválečným postojům představují v Rusku ustálenou a cílenou praxi státní moci.
71. V případě obou důvodů pronásledování, z nichž má žalobkyně obavy, je dán na základě dostupných informací o zemi původu poměrně silný objektivní podklad pro jeho existenci, neboť je ve formách různých opatření ve vazbě na uvedené azylově relevantní důvody v Ruské federaci obecně přítomno.
72. Individualizovaně je však nutno hodnotit, zda je právě v případě žalobkyně skutečně dána existence tohoto rizika v potřebném důkazním standardu. Tím je důkazní standard přiměřené pravděpodobnosti (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82), který spočívá ve zjištění, *že k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek hrozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným.*
73. Žalovaný v případě žalobkyně neshledal, že by její sexuální orientace či politické názory mohly vést k jejímu pronásledování v zemi původu. Jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozhodnutí, projevy těchto důvodů ze strany stěžovatelky nepovažoval za natolik (veřejně) zřetelné či intenzivní, aby bylo požadovaného důkazního standardu dosaženo. K tomu je však nutno uvést, že naplnění standardu přiměřené pravděpodobnosti je nutno posoudit na základě souhrnného hodnocení všech relevantních okolností případu, nikoli izolovaně.
74. V posuzovaném případě představují jak jiná sexuální orientace, tak protirežimní politický názor samostatně azylově relevantní skutečnosti. Každá z nich sama o sobě se v případě žalobkyně pohybuje podle soudu na spodní hranici naplnění důkazního standardu. Nejsou zde pochybnosti o tom, že žalobkyně má z uvedených důvodů strach z pronásledování.

Z objektivního hlediska je však nutno připustit, že žalobkyně byla a nadále je ve veřejných projevech své odlišné sexuální orientace a politického přesvědčení na sociálních sítích opatrná, což riziko zmenšuje. Takový přístup žalobkyně je nicméně zcela pochopitelný za situace, kdy má s ohledem na monitoring sociálních sítí ze strany vládnoucího režimu obavy o osobu blízkou (svoji matku), která zůstala v zemi původu. To žalobkyně vysvětlila zcela jasně na jednání soudu, přičemž na základě informací o zemi původu lze mít za to, že projevené obavy jsou opodstatněné.

75. Pro posouzení případu je však rozhodující kumulativní působení několika azylově relevantních důvodů. Kombinace jiné sexuální orientace a protirežimního politického názoru vytváří v kontextu autoritářského režimu Ruské federace zesílený rizikový profil, neboť obě tyto charakteristiky jsou státní mocí vnímány jako projevy odchylky od oficiální ideologie, založené na „tradičních hodnotách“ a požadavku politické loajality. Jejich souběh proto významně zvyšuje pravděpodobnost selektivního zásahu státních orgánů, a to i tehdy, pokud by každá z těchto okolností posuzovaná samostatně k naplnění důkazního standardu nepostačovala.
76. Takový postup, tj. kumulativní působení azylově relevantních důvodů a jeho vlivu na riziko pronásledování, odpovídá požadavku individuálního a komplexního posouzení žádosti podle čl. 4 odst. 3 kvalifikační směrnice. Tento postup je rovněž v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu, podle níž je nutno hodnotit jednotlivé skutečnosti v jejich vzájemné souvislosti, neboť teprve jejich souhrn může založit existenci odůvodněného strachu z pronásledování.
77. Žalobkyně náleží k určité sociální skupině vymezené kumulací její sexuální orientace a hodnotových a politických postojů, které jsou v zemi původu dle aktuálních informací důvodem systematické stigmatizace a perzekuce. Podstatná je v posuzovaném případě skutečnost, že od roku 2022, kdy žalobkyně na území R. f. byla naposledy, došlo k zásadnímu zpřísnění represivního rámce vůči osobám s homosexuální orientací i vůči osobám zastávajícím režimu kritické politické postoje. Rozhodující proto není, že žalobkyně v minulosti v R. f. problémy neměla, nýbrž to, že by se do této země vracela v době, kdy se právní a společenské podmínky pro osoby s homosexuální orientací a režimu kritickými postoji podstatně zhoršily.
78. Při kumulativním hodnocení všech relevantních okolností případu je proto třeba uzavřít, že ačkoli jednotlivé azylově relevantní skutečnosti samy o sobě nedosahují požadované míry intenzity, jejich souběh překračuje práh důkazního standardu a zakládá přiměřenou pravděpodobnost pronásledování z důvodu politického názoru a příslušnosti k určité sociální skupině ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.
79. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 28. 5. 2009, č. j. 5 Azs 36/2008-119, shrnul, že pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu musí žadatel kumulativně splnit několik podmínek: (1) musí se nacházet mimo zemi svého původu; (2) musí mít odůvodněný strach...; (3) jemu hrozící újma musí dosahovat intenzity pronásledování...; (4) ochrana v zemi původu selhala...(pozn. soudu – resp. není dostupná); (5) musí být pronásledován z azylově relevantních důvodů...; a (6) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule (viz § 15 zákona o azylu). V případě žalobkyně bylo na základě aktuálních informací o zemi původu zjištěno, že ke dni rozhodnutí soudu jsou naplněny podmínky (1) – (5), přičemž co se týká podmínky uvedené pod bodem (6), tu lze mít s ohledem na napadené rozhodnutí, v němž žalovaný vylučovací klauzuli neaplikoval, rovněž za splněnou. Nedojde-li v dalším řízení ke

změnám, je na místě závěr, že v případě žalobkyně jsou podmínky pro vznik nároku na azyl podle § 12 písm. b) zákona o azylu splněny.

80. Pro úplnost lze uvést, že udělení doplňkové ochrany by přicházelo u žalobkyně v úvahu jen tehdy, pokud by bylo prokázáno, že jí v zemi původu hrozí skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu, a zároveň by nebyla prokázána dostatečná souvislost mezi působením této újmy (nebo neexistencí ochrany před ní) a důvody pronásledování dle § 12 zákona o azylu (viz § 28 odst. 6 zákona o azylu a čl. 9 odst. 3 kvalifikační směrnice). V tomto případě však podstata žádosti žalobkyně založená na odůvodněném strachu z pronásledování z důvodu sexuální orientace (příslušnosti k sociální skupině) a pro zastávání politických názorů směřuje přednostně k udělení azylu.

VI. Závěr a náklady řízení

81. Soud žalobě vyhověl, napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). V něm je žalovaný vázán závazným právním názorem soudu (§ 78 odst. 5 s. ř. s.), že žalobkyni v případě návratu do země původu hrozí pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu.
82. O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobkyně měla ve věci úspěch, a proto jí soud přiznal náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem tvořených náklady za zastoupení advokátem za čtyři úkony právní služby po 4 620 Kč (převzetí věci, sepsí žaloby, podání repliky, účast na jednání), tedy 18 480 Kč a čtyři režijních paušály á 450 Kč, tj. 1 800 Kč podle § 9 odst. 5, § 11 odst. 1 a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, celkem tedy 20 280 Kč. Právní zástupce žalobkyně je společníkem v ADVOCADO legal, s.r.o., která je plátkyní DPH, proto se odměna a náhrada hotových výdajů zvyšují o částku odpovídající této dani, tj. o 4 259 Kč. Celková výše žalobkyni přiznaných nákladů řízení tak činí 24 539 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 30. ledna 2026

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřlová, Ph.D.
samosoudkyně